

Examen VMBO-BB

2025

versie blauw, onderdeel D

profielmodule 4 – mens en zorg

profielvak-cspe Z&W – BB

instructie examinator

De instructie voor de examinator van een profielvak-cspe bestaat uit:

- per onderdeel dit document met vakspecifieke informatie;
- het document met algemene richtlijnen en aanwijzingen. Dit document vindt u op de examenpagina van dit profielvak-cspe op Examenblad.nl.

Inhoud van dit onderdeel:

- 1 Overzicht opdrachten
- 2 ICT-gebruik
- 3 Materialen, gereedschappen en hulpmiddelen
- 4 Aanwijzingen
- 5 Bronvermeldingen

1 Overzicht opdrachten

onderdeel D			richttijd: 60 minuten	
opdracht	omschrijving	nodig	tijd*	akg**
1	theorievragen maken (minitoetsvragen)	ICT-gebruik: Facet, 3 varianten	± 10 min.	n.v.t.
2	zorg-op-maatopdracht uitvoeren	zie hoofdstuk 3	± 20 min.	1
3	vingerbob aanleggen	zie hoofdstuk 3 1 mondelinge vraag ***	± 20 min.	1
4	terugkijkopdracht maken	n.v.t.	± 10 min.	n.v.t.

* tijd = inschatting benodigde tijd. **Let op:** dit is alleen een inschatting, deze tijd kan per kandidaat en school verschillen.

** akg = aantal kandidaten gelijktijdig. Toetstechnisch advies over het aantal kandidaten dat bij deze praktijkopdracht gelijktijdig beoordeeld kan worden.

*** In het correctievoorschrift vindt u de vragen die u mondeling aan de kandidaat stelt en het antwoordmodel.

2 ICT-gebruik

Bij dit onderdeel horen de volgende bestanden. U ontvangt deze bestanden bij zending C.

instructie voor de kandidaat
vb_instructiefilm_ZW_D_bb.mp4
vb_instructie_ZW_D_bb.pdf

bestanden voor de examinator	opdracht
vb_ruimte_zevenblad.pdf	2
correctievoorschrift: BP-1600-b-25-1-D-c.pdf	
correctievoorschrift: BP-1600-b-25-1-c.xlsx	

Controleer vóór aanvang van het examen of de bestanden werken.

3 Materialen, gereedschappen en hulpmiddelen

Opdracht 1

per kandidaat:

- koptelefoon of oortjes met draad

Opdracht 2

algemeen:

- rollenspeler
- kleding rollenspeler: een lange broek, sokken en een shirt of blouse met korte mouwen
- schoenen (bij voorkeur instappers)
- vest(je)
- mogelijkheid om handen te reinigen, voor en na het rollenspel
- wegwerphandschoenen (indien gewenst)
- afval- of pedaalemmer

in de kamer:

- (eet)tafel
- enkele attributen voor op tafel, bijvoorbeeld een vaasje met bloemen, een plantje of een tijdschrift
- twee stoelen
- hoog-laagbed met papegaai, opgemaakt met onderlaken, dekbed en kussen

Opdracht 3

in de ruimte:

- rollenspeler (slachtoffer)
- mogelijkheid om handen te reinigen, voor en na het rollenspel
- afval- of pedaalemmer
- tafel
- 1 stoel voor het slachtoffer en 1 stoel of kruk voor de kandidaat
- een snijplank, een schilmesje en een stuk keukenpapier met wat nepbloed erop
- een ring voor de rollenspeler (makkelijk afneembaar) die om de gewonde vinger past
- roze/rode lipliner (waterproof) of nepbloed om de snijwond te simuleren

in de verbanddoos:

- EHBO-materialen per kandidaat, klaarleggen op de tafel in een kleine verbanddoos:
 - 1 steriel kompres 5 x 5 cm
 - 1 vingerbob
- Afleiders voor in de verbanddoos.

Onderstaande materialen kunt u gebruiken voor meerdere kandidaten:

- 1 rol kleefpleister 2,5 x 500 cm
- 1 eerstehulpschaar

bij het stellen van de mondelinge vraag:

- het Oranje Kruisboekje, om na te gaan of een afwijkend antwoord van de kandidaat goed gerekend kan worden.

4 Aanwijzingen

Omwille van de leesbaarheid is steeds (waar het gaat om de kandidaat) ‘zij’ gebruikt in de tekst. Waar ‘zij’ staat, wordt ieder gender bedoeld.

Volgorde opdrachten

- De EHBO-opdracht (opdracht 3) en de terugkijkopdracht (opdracht 4) moeten **direct** na elkaar en in die volgorde worden gemaakt.
- Opdracht 3 en 4 worden door dezelfde examinator beoordeeld. Dit is nodig om te kunnen beoordelen of de kandidaat bij de terugkijkopdracht juiste uitspraken doet over de praktijkuitvoering van opdracht 3.
- Bij de overige opdrachten van dit onderdeel is het toegestaan om af te wijken van de volgorde.

Rollenspelen

De rollenspelen worden gespeeld door een docent (of vrijwilliger) en niet door een leerling of de examinator. Voor de rollenspelen kunnen desgewenst meerdere docenten of vrijwilligers ingezet worden. Ze kunnen elkaar dan afwisselen. De vrouw in de rollenspelen kan, indien gewenst, gespeeld worden door een man. Dit vertelt u vooraf aan de kandidaat.

Rollenspelers moeten voldoende tijd krijgen om zich voor te bereiden op hun rol.

Bij de voorbereiding heeft de rollenspeler de volgende informatie nodig:

- de opdracht in het opdrachtenboekje
- de informatie voor de rollenspeler en de rolbeschrijving in deze instructie
- de beoordelingsaspecten in het correctievoorschrift

Ook de kandidaat bereidt zich voor op elk rollenspel. De kandidaat leest eerst de opdracht in het opdrachtenboekje goed door. Tijdens het rollenspel mag de kandidaat het opdrachtenboekje (en eventueel kladpapier) **niet** meer raadplegen.

Afname

Opdracht 1

- De afname in Facet vindt plaats in één zitting die niet onderbroken mag worden.
- Voor deze opdracht staat één toetspakket klaar dat door de afnameplanner ingepland moet worden.
- Alle theorievragen worden automatisch gescoord.
- Mocht de afname in Facet niet lukken, neem dan contact op met de helpdesk van Facet. Deze is bereikbaar op telefoonnummer 050-599 9925.

Opdracht 2

Voorbereiding voor de kandidaat

De kandidaat krijgt tien minuten de tijd om de opdracht voor te bereiden.

In de voorbereidingsruimte heeft de kandidaat het opdrachtenboekje nodig.

Tijdens de opdracht mag de kandidaat het opdrachtenboekje niet meer raadplegen.

Inrichting van de ruimte

- Er is een mogelijkheid om de handen te reinigen, voor en na het rollenspel. Er zijn, indien gewenst, wegwerphandschoenen.
- Er staat een afval- of pedaalemmer in de ruimte.
- Het rollenspel speelt zich af in een rust-slaapkamer van Zorgboerderij Zevenblad.
- In de kamer staat een hoog-laagbed met papegaai. Het bed is opgemaakt met een onderlaken, een dekbed en een kussen.
- Het bed is rommelig opgemaakt, bijvoorbeeld door het dekbed wat te verschuiven en het kussen scheef te leggen.
- Het vest van mevrouw ligt op het voeteneind van het bed.
- De papegaai is om de stang geslagen.
- Onder het bed, bij het voeteneind, staan de schoenen van mevrouw. De schoenen zijn goed zichtbaar voor de kandidaat.
- Op ongeveer 4 meter afstand van het bed staan een tafel en twee aangeschoven stoelen. Op de tafel staan wat attributen, bijvoorbeeld een vaasje met bloemen, een plantje of een tijdschrift.
- Indien gewenst kunt u het bestand vb_ruimte_zevenblad printen en gebruiken om de ruimte aan te duiden.
- U informeert de kandidaat vóóraf over de ruimte waarin het rollenspel zich afspeelt.

Voorafgaand aan het rollenspel zorgt u ervoor dat de uitgangspositie (weer) gelijk is voor alle kandidaten. Gebruik hiervoor de checklist.

checklist	✓
De stoelen zijn aangeschoven aan de tafel.	
De papegaai is om de stang geslagen.	
Het bed staat in de laagste stand.	
Het bed is rommelig opgemaakt.	
De rollenspeler ligt gekleed op haar rug op het dekbed.	
De schoenen van mevrouw staan onder het voeteneind van het bed, goed zichtbaar voor de kandidaat.	
Het vest van mevrouw ligt op het voeteneind van het bed.	

Informatie voor de examinator en de rollenspeler

- Mevrouw Kumar neemt drie dagen per week deel aan de dagbesteding van Zorgboerderij Zevenblad. Vandaag heeft ze een dutje gedaan in één van de (slaap)kamers van de zorgboerderij.
- De kandidaat helpt mevrouw Kumar uit bed en zorgt dat mevrouw in de stoel gaat zitten.
- Daarvandaan zal mevrouw worden opgehaald om naar de activiteit bloemschikken te gaan.
- De kandidaat moet helpen met het aantrekken van het vest en de schoenen.

Informatie over mevrouw Kumar

- Mevrouw Kumar logeert een paar dagen op Zorgboerderij Zevenblad.
- Zij heeft meestal een vrolijk en goed humeur.
- Mevrouw heeft hulp nodig bij het uit bed komen en gaan staan. Ze kan ter ondersteuning de papegaai gebruiken met haar linkerhand/-arm.
- Ze heeft hulp nodig bij het aantrekken van de schoenen, omdat ze niet goed kan bukken.
- De rechterarm is pijnlijk vanwege artrose.
- Ze kan zelfstandig lopen en gaan zitten in een stoel.

Rolbeschrijving voor de rol van mevrouw Kumar

- Tijdens het rollenspel geeft u de kandidaat steeds gelegenheid om initiatief te nemen.
- Als de kandidaat initiatief neemt tot een praatje dan praat u met de kandidaat mee.
- U ligt op uw rug op het dekbed. U heeft net uw dutje gedaan en bent wakker.
- U draagt een lange broek en een shirt of blouse met korte mouwen.
- UW schoenen staan onder het voeteneind van het bed en uw vest ligt op het voeteneind.
- Vertelt de kandidaat niet waarvoor ze komt, dan vraagt u vriendelijk: "Wie ben je? Kom je me helpen?"
- De kandidaat moet zeggen dat ze u komt helpen om uit bed te komen om in de stoel te wachten voor de activiteit. Doet de kandidaat dit niet, dan vraagt u om hulp.
- U zegt: "Ik moet wel voorzichtig zijn, want ik heb veel pijn in mijn rechterarm. Ik ben bang dat het steeds erger wordt en dat ik mijn arm straks niet meer kan gebruiken".
- Bij het gaan zitten op het bed volgt u de aanwijzingen van de kandidaat. Als de kandidaat u vraagt met beide armen of met uw rechterarm de papegaai te gebruiken, dan geeft u aan dat dat niet kan vanwege uw pijnlijke arm.
- U kunt wel de papegaai gebruiken met uw linkerarm. U doet dat ook op aanwijzing van de kandidaat. Zegt deze niets, dan zegt u zelf dat u met de linkerarm de papegaai kunt gebruiken.
- De kandidaat moet het bed, voordat zij u helpt, omhoog zetten en als u eenmaal zit, weer omlaag zetten. Als de kandidaat het bed niet omlaag brengt, vraagt u: "Moet het bed niet zakken? Zo val ik misschien."
- De kandidaat moet u vragen of zij u kan helpen met het aantrekken van de schoenen. U zegt dan dat dit wel fijn is. U heeft hulp nodig bij het aandoen van de schoenen, omdat u niet goed kunt bukken. Zo nodig vraagt u de kandidaat om hulp.
- Bij het opstaan vanuit het bed volgt u de aanwijzingen van de kandidaat.
- U loopt in een rustig tempo richting de stoel en de tafel. De kandidaat moet de stoel zo voor u neerzetten dat u kunt gaan zitten. Doet de kandidaat dit niet, dan vraagt u hierom. U kunt vervolgens zelfstandig gaan zitten.
- Als de kandidaat vergeet u te helpen bij het aantrekken van het vest, vraagt u zittend in de stoel om hulp. Helpt de kandidaat u eerst met de 'goede' linkerarm, dan zegt u hier niets over.
- Als u zit met uw vest en schoenen aan, zegt u: "Dankjewel voor je hulp, ik ben weer heerlijk uitgerust en heb zin in het bloemschikken zo meteen!"
- U geeft de kandidaat gelegenheid om hierop te reageren en afscheid te nemen. Doet de kandidaat dit niet, dan zegt u: "Tot ziens!"

Opdracht 3

Voorbereiding voor de kandidaat

De kandidaat krijgt vijf minuten de tijd om de opdracht voor te bereiden en heeft hierbij het opdrachtenboekje nodig. Tijdens de opdracht mag de kandidaat het opdrachtenboekje niet meer raadplegen.

Inrichting van de ruimte

- Er is een mogelijkheid om de handen te reinigen, voor en na het rollenspel. Er zijn, indien gewenst, wegwerphandschoenen.
- Er staat een afval- of pedaalemmer in de ruimte.
- Het rollenspel speelt zich af in een ruimte van Zorgboerderij Zevenblad.
- In de ruimte staat een tafel met daarop een snijplank, een schilmesje en een stuk keukenpapier met wat nepbloed erop.
- In de ruimte staat een stoel voor het slachtoffer en een stoel of kruk voor de kandidaat.
- De rollenspeler staat bij de tafel en draagt een ring om de gewonde vinger.
- Op de tafel ligt een kleine verbanddoos met EHBO-materialen die nodig zijn voor de opdracht, zie hiervoor paragraaf 3.

Voorafgaand aan het rollenspel zorgt u ervoor dat de uitgangspositie (weer) gelijk is voor alle kandidaten. Gebruik hiervoor de checklist.

checklist	✓
De verbandmiddelen en materialen zijn aangevuld.	
De afval- of pedaalemmer is leeg.	
De wond is goed zichtbaar, zo nodig aanpassen/bijwerken.	
De rollenspeler draagt een ring om de gewonde vinger.	
De rollenspeler staat bij de tafel.	

Informatie voor de examinator

- Halverwege de binnenkant van de ringvinger van de linkerhand simuleert u een snijwondje.
- U maakt hiervoor met lipliner een rode streep ter grootte van precies **1 cm**.
- Na elk rollenspel controleert u of de gesimuleerde wond nog intact is en brengt u zo nodig opnieuw een streep aan.
- U zorgt ervoor dat de benodigde EHBO-materialen weer op de tafel liggen voor een volgende kandidaat.
- Na afloop van de praktische opdracht stelt u mondeling een vraag aan de kandidaat. Zie hiervoor het correctievoorschrift paragraaf 1.2.

Informatie over vrouw Hoop

- Mevrouw Hoop werkt als vrijwilliger op Zorgboerderij Zevenblad.
- Bij het snijden van de komkommer heeft ze zich gesneden in de ringvinger van haar linkerhand. Ze heeft een bloedende snijwond halverwege de binnenkant van haar ringvinger.
- Ze is geschrokken en heeft pijn.
- Mevrouw Hoop draagt een ring om haar gewonde vinger.
- Ze heeft de wond al gespoeld, drooggedekt en ontsmet.
- Op het moment dat de kandidaat binnenkomt, staat mevrouw Hoop bij de tafel met een geschrokken en pijnlijk gezicht.

Rolbeschrijving voor de rol van vrouw Hoop

- U laat de kandidaat steeds het initiatief nemen en geeft passende antwoorden op eventuele vragen van de kandidaat.
- U laat zich tijdens het rollenspel geruststellen door de kandidaat.
- Bij binnenkomst van de kandidaat staat u bij de tafel met een geschrokken en van pijn vertrokken gezicht. U heeft de wond al gespoeld, drooggedekt en ontsmet.
- U geeft de kandidaat de gelegenheid om te vragen wat er is gebeurd.
- Als de kandidaat u vraagt wat er is gebeurd, dan zegt u: "Ik heb in mijn vinger gesneden toen ik de komkommer aan het snijden was".
- Vraagt de kandidaat niets, dan zegt u ook niets.
- U reageert een beetje paniekerig, bijvoorbeeld: "Ik ben erg geschrokken!" of "Het is erg pijnlijk!".
- Als de kandidaat de wond wil gaan spoelen of ontsmetten, geeft u aan dat dit al gebeurd is.
- Als de kandidaat niet voorstelt om te gaan zitten, gaat u zitten op een stoel, voordat de kandidaat begint met verbinden.
- U geeft de kandidaat gelegenheid om te vragen of u uw ring af wilt doen. U zegt dan: "Zou jij dat willen doen? Ik ben nog steeds een beetje trillerig."
- Vraagt de kandidaat dit niet, dan zegt u: "Wil je mijn ring afdoen?"
- Tijdens het verbinden zit u stil en geeft geen enkele aanwijzing.
- Als de kandidaat onjuist materiaal gebruikt, zegt u hier niets over.
- Als de kandidaat vraagt of de vingerbob goed zit dan zegt u: "Ik denk het wel, maar weet het niet zeker".
- U maakt aanstalten om te vertrekken. U geeft de kandidaat de gelegenheid om uw ring terug te geven. Doet de kandidaat dit niet, dan zegt u: "Oh ja, mijn ring moet ik niet vergeten" en u pakt de ring.
- Als de kandidaat u op een eerder moment al heeft herinnerd aan de ring, dan is dat ook goed en gaat u direct door met afscheid nemen.
- U bedankt vervolgens de kandidaat en neemt afscheid.
- Na afloop van de praktische opdracht stelt de **examinator** mondeling een vraag aan de kandidaat.

5 Bronvermeldingen

opdracht	bronvermelding afbeeldingen en media
inleiding	Pand P Studio / Shutterstock.com

Disclaimer

Dit materiaal is een product van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en in beheer bij het College voor Toetsen en Examens (CvTE) te Utrecht. CvTE accepteert geen enkele aansprakelijkheid voor schade ontstaan door het gebruik van dit materiaal op welke manier dan ook. CvTE heeft conform de wettelijke bepalingen en voor zover mogelijk het auteursrecht op in dit materiaal gebruikt (bronnen)materiaal geregeld. Diegene die desondanks meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen met het CvTE.

Dit materiaal is vrij te gebruiken voor eigen oefening, studie of privégebruik, alsmede schoolgebruik op niet-commerciële basis. Voor alle andere toepassingen geldt dat het gebruik van in dit product verwerkt (bronnen)materiaal niet is toegestaan zonder toestemming van de rechthebbenden. Op eventueel aangepast werk dient duidelijk vermeld te worden dat er sprake is van een aanpassing van een product van CvTE. Elke schijn van bemoeienis of goedkeuring van CvTE met betrekking tot het nieuwe materiaal dient te worden uitgesloten.